

Nous nous proposons de poursuivre cette étude par l'anatomie comparée des organes de ces deux formes, lorsque nous disposerons de *Montserratensis* vivante et surtout de nos instruments de travail qui ne sont pas à notre disposition en ce moment.

Barcelona Avril 1907.

E. THIEUX, *Ing.*

Barcelona: Obispo, 3, 3.º

Marseille: Bd. Longchamp, 87.

CONTRIBUCIÓ Á LA ZOOLOGÍA PASSIONAL

HISTORIA D' UNA GATA Y UNA RATA

¿Qué, avuy día que tot s' analisa y discuteix, al veurer un quadro ó escultura representant lo *Latium*, no li venen ganes de riur-se de la tradició del antich poble romá, perpetuada per Tito Livio, sobre la cria de Rómulo y Remo per una llopa? Aquella tradició podrá ser tot lo falsa que 's vulgui, pero jo contaré una historia verídica, que he présenciat y que puch comprobar per medi de fotografies á qui posés reparos.

Erem á primers de Agost de 1887 quan una noya del poble de Teyá anomenada Carmeta Homs y Sabatés va trobar prop de sa casa un niu de rates de tanca (*mus rattus*), en lo que hi havia set ratetes, nascudes de tants poch dies que encara tenien los ulls tancats. Dita noya agafá lo niu y se l' emportá ab lo intent de donar les ratetes á una gata que hi havia á casa seva. Aquesta gata feya tres ó quatre dies que havia gatinat, y, com es costum en lo poble, se l'hi havian matat tots los gatets dexantnhi sols un á fi y efecte de que pogués criarlo ab mes facilitat. Al donar la primera rateta á la gata, aquesta l' agafá y se l' emportá, tornant al cap d' una estona; á les hores se li doná una segona rateta que també se n' emportá pera tornar de nou á buscar la tercera, que feu lo camí de les dues primeres. La gata ja no va tornar més. Axó passava á hora de esmorsar. A la de dinar, la noya va pujar dalt y ab gran sorpresa va veure la gata ficada dintre lo cove ahont hi tenia lo jás, ab lo

gatet y dues ratetes, tots tres mamant. Tota extranyada de semblant quadro, corre á explicarho al veïnat, qui se la va escoltar ab rialles d' incredulitat, habenthi qui retregué lo ditxo: *En aquest mon tot pot ser, menos que una rata fassi niu á la cúa d' un gat viu* Picada de passar per embustera, torna á dalt y baixa lo cove ab la cria dins pera convencer als burletes, que aquesta vegada no pogueren menos de creure lo que veyen sos propis ulls.

Ab l' objecte de que la gata no s' aflaquis massa va tréurerli una de les dues rates, la que l' lensá juntament ab les quatre que havien quedat en lo niu. Rata y gatet varen anar crexent, por-

tantse la gata com á dida tan bè com pogués ferho com á mare; ja que si se li treya la rata del cove y se li portava á fora al carrer, sortia ella desseguida al darrera y agafantla ab la boca se l' entornava al cove. Los dos germans de llet passaven lo temps jugant l' un ab l' altre; primer dintre lo já, quan encara eren petits, y després á fora, quan ja varen ser mes grans. Aquestos jochs eran sempre innocents en un principi, pero ab lo temps varen creixer les

ungles al gatet, y les festes resultaven devegades cruentes per la pobre rateta, la que no volguent tampoch renunciar á elles, va buscarhi tal remey que proba ben bè que los irracionals no son pures máquines com ha dit algun filosop. Aquest remey consistia en rosegar les ungles al gatet á mesura que li anaven crexent, fins á dexárleshi arrán de la carn; operació que costava devegades algun gemech y quelcom de sang al pobre gatet. Quan aquest va estar prou desarrollat, la noya se ne va desfer regalantlo á una altra casa, quedant á les hores sols gata y rata, entre los que regná sempre molt bona armonia y á n' els que 's sentia jugar á la nit movent molta fressa per la casa. La rata durant lo dia no 's dexava veure gaire y passava lo temps dormint sobre les vigues del sostre. De nits vetllava, recorrent la casa y fent mil entremaliadures, com apoderarse dels petits objectes que trobava per endúrseles als seus amagatalls. A una carbassa vinatera que hi havia en la casa li va fer un forat y per ell hi ficava les cabesses d' un forch d' alls que hi havia penjat al sostre. Si un dia la noya de la casa se descuidava la tauleta de cosir ab lo calaix obert, la rata li anava á tafanejar, emportántseli los objectes que hi havia dintre; si sent tancat lo calaix, s' ensopegava á sortir per la escaleta un cap de fil, la rata tirava de ell fentlo seguir fins que no 'n quedava gens en lo capdell ó rodet, formantne á terra un munt apilat sens embulls, ja que lo dia següent la noya podia tornarho á capdellar sense cap dificultat. Cansats los de la casa d' aquestes y altres dolenteries, determinaren tancarla á fora durant la nit pera veure si axis s' extraïria, pero sempre que ho feren, la trobaren al dia següent arroliada al peu del portal esperant que obrissen la porta pera entrar. Encara que molt mansa, no 's dexava tocar per ningú, y la seva alimentació consistia en segó y blat de moro que trobava dintre una senalla y que estava destinat á les gallines. Si se li dava una atmetlla crua separada de la esclovia, l' agafava ab les potes de devant, com los esquirols, y la pelava ab les dents abans de menjársela. Com á l' home tot li cansa y s' acostuma á no fer cas de les coses mes rares, arribant al punt de pendre com á defectes lo que abans tenia com á gracies, los de la casa se cansaren també dels actes del seu hoste, la rata, y amohinats per lo soroll y sobre tot per lo rosech etern que sentien durant la nit, determinaren matarla, efectuantho en la del primer de l' any nou á última hora del vespre quan la víctima tot just contava cinch mesos. Al compare-

xer la gata y al veure la seva afillada sense moviment, s'hi acostà y la feu correr ab la pota; pero al observar que permanexia immòvil y que ja no tenia vida, se quedà al seu costat contemplantla tant trista y demostrant tant sentiment, que los de la casa arribaren á penedirse d'haverla morta. Al dia següent la trobaren estripada d'un costat fins á veurerseli lo fetge, pero sense faltarnhi cap trós.

JACINTO BARRERA.

De l'influence du radium sur les Pierres précieuses

(Thème traité par Mr. Berthelot à l'Académie des Sciences)

De même que le diamant est du charbon intégralement pur, la plupart des pierres précieuses, rubis, saphir, émeraude, topaze, etc., sont constituées par une terre vulgaire: l'alumine qui, sous l'influence de certains agents, s'est transformée en un cristal appelé Corindon pour les Chimistes et qui pour les joailliers devient rubis, etc., suivant la teinture acquise au cours ou á la suite de cette transformation.

D'autres pierres cataloguées comme pierres fines ne sont que du quartz coloré, lui même constitué par une terre d'un autre genre; la silice. L'améthyste est le type le plus connu de cette série.

Les Chimistes qui depuis 50 ans ont cherché á fabriquer des pierres précieuses, se heurtèrent longtemps á la difficulté de réaliser des températures difficiles et suffisantes pour déterminer la fusion et la cristallisation de l'aluminium. En 1850, Ebelmen, Directeur de la Manufacture de Sèvres, en laissant ses creusets dans les fours á porcelaine pendant plusieurs jours, obtint des cristaux de rubis microscopiques. En 1890, Frémy & Verneuil reprirent ces essais et retirèrent d'une seule fournée 3 kilos dont quelques uns pesant un tiers de carat. Enfin, en ces dernières années, l'invention du four électrique par Moissan (mort très récemment á Paris) provoqua l'industrialisation de la fabrication de rubis.

Cette pierre s'obtient de deux manières: Par synthèses, c'est-á-